

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

“SOLUNUM FONKSİYON TESTİ (SFT) YAPILACAK GEZİCİ İSG (İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ) ARAÇLARINDA VE SFT YAPILACAK SABİT YERLERDE” SFT TETKİKİNİN YAPILABİLMESİ İÇİN YENİ TİP KORONAVİRÜS İLE MÜCADELEDE DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

COVID-19 salgın döneminde SFT (solunum fonksiyon testi) yapılması uygun görülen tüm çalışanlar hastalık açısından şüpheli kabul edilerek enfeksiyon kontrol önlemleri alınmalıdır. COVID-19 hastasıyla KKD (kişisel koruyucu donanım) kullanmaksızın 1 metreden yakın ve 15 dakikadan uzun süreli aynı ortamda bulunmak, damlacık yoluyla bulaşan COVID-19 için yakın temas kabul edilmektedir. SFT sırasında zorlu ekspirasyon, öksürük refleksinin uyarılması gibi nedenlerle aerosolizasyon gelişimi ortama damlacıklar saçılımı ve cihazın temizlenmesi sırasında bu damlacıklara temas gelişimi sebebiyle COVID-19 bulaş riski yüksektir. Ayrıca hastaların konuşma, öksürme ve hapşıрма gibi davranışları sırasında kontamine olan yüzeylere temas ile de bulaşabilir. Bu nedenle pandemi sürecinde SFT için önlemler eksiksiz olarak alınmalı, gerekmedikçe bu testlerin uygulanması ertelenmelidir. Pandemi hafifleme sürecinde gerekli önlemler alındığında sınırlı da olsa SFT'leri yapılabilir. COVID-19 hastalarına SFT iyileşmeden sonra en erken 28 gün sonra yapılmalıdır. Solunum fonksiyon testi yapılacak gezici İSG araçlarında ve SFT yapılacak sabit yerlerde COVID-19 enfeksiyon kontrolüne yönelik bu dokümanda belirtilen önlemlere uyulması gerekmektedir.

1 SFT'nin hazırlık ve uygulama aşamalarında yeni tip koronavirüs salgınına dikkate alarak; SFT yapılacak yere ve alana, gezici İSG aracına, SFT yapılması işlemlerinde görevli sağlık personeli ve sağlık personeli dışındaki görevli personelin çalışma koşullarına göre mevcut acil durum planı ve risk değerlendirmesini güncelleyin. Yazılı talimatlar oluşturun. Görevli personelin talimatlara uygun çalışmasını sağlayın.

2 Solunum fonksiyon testi yapılacak gezici İSG araçlarında ve sabit yerlerde görevlendirilen sağlık personeline (hemşire, sağlık memuru, vb.) ve sağlık personeli dışındaki personele (şoför, temizlik personeli, vb.) yeni tip koronavirüsün yayılma yolları, belirtileri, alınacak önlemler ve SFT yapılacak yer ve gezici İSG araçlarında SFT işlemleri sırasında - öncesinde - sonrasında yeni tip koronavirüs ile mücadelede dikkat edilecek hususlar hakkında periyodik bilgilendirme yapın, eğitim verin ve kayıt altına alın. Eğitimler, T.C. Sağlık Bakanlığı ve T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yayınlanan materyaller ile uyumlu olsun.

3 Solunum fonksiyon testi yapılacak gezici İSG aracını işyerinde çalışanlara bulaş riski oluşturmayacak açık ortamda ve uygun mesafede konumlandırın.

4 Solunum fonksiyon testi yapılacak gezici İSG aracında ve işyerinde SFT yapmak için görevli personele, SFT yapılan yerin temizliğini yapan personele uygun tüm kişisel koruyucu donanımları (KKD'leri) tutanakla verin, görevli personele verilen KKD'lerin uygun ve doğru şekilde kullanma eğitimlerini verin, kayıt altına alın ve personelin güvenliğini sağlamak için bu KKD'lerin eksiksiz, uygun ve doğru şekilde kullanılmasını sağlayın. Personel KKD'leri giyerken sıralama önlük, N-95/FFP2 maske, gözlük/yüz koruyucu, eldiven şeklinde olmalı, çıkarırken de sıralama eldiven, gözlük/yüz koruyucu, önlük, maske şeklinde olmalıdır. Ekipmanın her birini takarken ya da çıkarırken her defasında el hijyeni sağlanmalıdır. El hijyeni için eller en az 20 saniye su ve sabunla yıkanmalı veya alkol bazlı el antiseptiği kullanılmalıdır.

5 İşyerlerine SFT yapmaya gitmeden önce solunum fonksiyon testi yapılacak gezici İSG araçlarının içinin ve dışının, işyerinde SFT yapılacak odanın içinin, kullanılan tüm cihaz ve ekipmanlarının (SFT cihazı ve ekipmanları, bilgisayar, vb.) özellikle sık temas edilen yüzeyleri başta olmak üzere dezenfeksiyon ve temizliğini yapın.

6 Burun mandalı, ağızlık gibi malzemelerin her çalışan için tek kullanımlık olması önerilir. Bakteri/virüs filtresi ve ağızlık/sensörünün birleştirildiği tek kullanımlık aparatların kullanımı önerilir. Ağızlık/sensör ile bakteriyel/viral filtresinin birleştirildiği aparatlar, SFT cihazının baş kısmının çok daha kısa sürede ve basit olarak temizlik ve dezenfeksiyonunu sağlar. SFT işlemini tek kullanımlık antibakteriyel filtre ve ağızlık veya tek kullanımlık ağızlık ve disposable türbinin kullanılabildiği SFT cihazları ile yapın. Tek kullanımlık antibakteriyel filtre ve ağızlık veya tek kullanımlık ağızlık ve disposable türbinin kullanımı mümkün olmayan SFT cihazları ile SFT tetkikini yapmayın. Her çalışan için SFT tetkiki sırasında tek kullanımlık burun mandalı, antibakteriyel filtre ve ağızlık veya tek kullanımlık ağızlık ve disposable türbin kullanarak SFT tetkikini yapın.

7 İşyeri hekimi pandemi sürecinde SFT için önlemlerin eksiksiz olarak alınmasını sağlamalı, gerekmedikçe bu testlerin uygulanması ertelenmelidir. Pandemi hafifleme sürecinde gerekli önlemler alındığında sınırlı da olsa SFT'ler yapılabilir. COVID-19 hastalarına SFT iyileşmeden sonra en erken 28 gün sonra yapılmalıdır. İşyeri hekimi tarafından çalışanların muayenesi yapılarak SFT yapılması gerekli olanlar belirlenir. İşyeri hekimi tarafından belirlenen çalışanlar dışındaki çalışanların yapılması zorunlu olmayan SFT tetkiklerini yapmayın.

8

16

İşyeri girişinde görevli personelin temassız ateş ölçer ile vücut ısılarını ölçün. SFT tetkiki yapılacak yerin veya gezici İSG aracının yakınına gelmeden, SFT tetkiki yapılacak çalışanların temassız ateş ölçer ile vücut ısılarını ölçün. Ölçme işlemini yapacak çalışanın güvenliğini sağlamak için gerekli olan tüm KKD'lerin eksiksiz, uygun ve doğru şekilde kullanılmasını sağlayın. SFT yapacak personel vücut ısı ölçümü ve hastalık bulguları konusunda eğitilmeli ve çalışanlar COVID-19 enfeksiyonu ve temas yönünden sorgulanmalıdır. COVID-19 riski düşük yada yok ise çalışana SFT yapılabilir. Gerekli olgulardan COVID-19 PCR testi istenir. SFT'den 48-72 saat öncesine ait COVID-19 PCR sonucu negatif olan çalışanlar SFT yapımı koşullarına göre yönetilir. COVID-19 test sonucu pozitif olan hastalara SFT yapılmaz. COVID-19 hastalarına iyileşmeden itibaren 28 günden önce SFT yapılmaz.

SFT tetkiki randevularını; çalışanların SFT yapılacak yere giriş-çıkışında, SFT cihaz ve ekipmanlarının - SFT yapılacak yerin temizliği ve dezenfeksiyonuna olanak sağlayacak süreyi göz önüne alarak düzenleyin. Her çalışan sonrası cihazın, aracın ve/veya odanın detaylı dezenfeksiyonu gerekeceğinden, bir çalışan için ayrılan işlem süresi uzayacaktır. Bu durum göz önüne alınarak her bir çalışan için yeterli süre verilecek şekilde test randevuları ayarlanmalıdır.

SFT tetkiki yapıracak çalışanların ve diğer çalışanların SFT tetkikinin yapıldığı yerde beklemelerini önleyin. SFT tetkikinin yapıldığı yerde yalnızca SFT tetkiki yapılacak çalışanın ve SFT tetkikini yapan personelin bulunmasını sağlayın.

İşyeri girişlerine, işyeri ilan panolarına, SFT tetkiki yapılan yere ve yerin giriş ve çıkışlarına ve gezici İSG aracının üzerine yeni tip koronavirüs salgınından korunma yöntemlerine ilişkin güncel bilgilerin paylaşıldığı ve uyulması gereken kurallar hakkında bilgi veren dokümanları asın. Sözel olarak çalışanların uymaları gereken hususları hatırlatın.

Eldiven kullanımının gerekli olduğu durumlarda eldivenin doğru kullanılması, kullanım öncesinde ve kullanım sonrasında el hijyeni sağlanması çok önemlidir. Eldivenin kullanım sonrası uygun bertarafını sağlayın. Görevli sağlık personeli tarafından değiştirilmeyen eldivenler kontaminasyona yol açacağından bu personel SFT tetkiki yapıracak çalışanların çevresine dokunmamaya ve el hijyenine özen göstereyin.

Görevli personel ve SFT tetkiki yapıracak çalışanlar SFT tetkiki öncesi ve sonrası el hijyeninin sağlanması için ellerini en az 20 saniye su ve sabunla yıkasın veya alkol içeren el antiseptiği kullasın.

SFT tetkiki yapılan yerin veya gezici İSG aracının yakınına gelen çalışanın öncelikle alkol içeren el antiseptiği kullanılarak el hijyenini sağlayın.

SFT'yi işyerinde doğal havalandırmanın yapılabildiği ve/veya negatif basıncın (aspirasyon sisteminin) olduğu ortamda yapın. Mecbur kalmadıkça gezici İSG araçlarında SFT yapmayın.

12

13

14

15

9

10

17

18

19

Testin yapılacağı yerleri (odaları) dezenfeksiyon koşullarına göre düzenleyin. Bu odalar işlemler için yeterli genişlikte olsun ve bu odaların işyerinin diğer bölümlerinden ayrı bir alanda bulunmasına dikkat edin. Odalarda doğal havalandırma için pencere bulunsun, test yapılırken pencere açık ve kapı kapalı olsun. SFT yapılacak odalarda sadece gerekli eşyalar bulundurulmalı, halı ya da perdeden kaçınılmalıdır. SFT tetkiki yapılacak yer için doğal havalandırma ve/veya negatif basıncın olduğu (aspirasyon sisteminin) yeri seçin. SFT tetkiki yapılacak çalışanı negatif basıncın olduğu yerin yönünde ve yakınında nefes vermesi sağlanacak şekilde çalışanı konumlandırın. SFT tetkikini yapan kişinin çalışanın nefes verme yönünde ve doğrudan hava akışında durmaması için çalışanın yanında veya arkasında sosyal mesafeyi gözeterek KKD kullanarak durmasını sağlayın. Çalışan ile teknisyen arasındaki yeterli mesafe sağlanmalıdır. Negatif basınçlı oda olmayan işyerlerinde SFT, yeterli doğal havalandırılan odada ve KKD kullanılarak yapılmalıdır. SFT yapılması sırasında görevli personel ve SFT yaptıran personelin pozisyonu, yüzleri paralel ve aynı yöne bakıyor şekilde olsun ve yüzleri karşı karşıya gelmesin.

20

Tetkik öncesinde; SFT yapılması ile ilgili çalışan eğitiminde, testi yapacak personel testin nasıl yapılacağını çalışana uygulayarak göstermesin. Çalışan eğitiminde kısa bir video ya da sözlü anlatım tercih edilsin. Aerosolizasyon riski nedeniyle 2'den fazla test denemesi, eğer spirometrik manevralar düzgün yapılmışsa, önerilmez.

21

Hijyen kurallarına dikkat ederek ve tek kullanımlık antibakteriyel filtre ve ağızlık veya tek kullanımlık ağızlık ve disposable türbini SFT cihazına takın ve her çalışan için tek kullanımlık burun mandalının buruna uygun şekilde yerleştirilmesini sağlayın.

22

SFT yaparken çalışanın ağızını ağızlığa sıkıca tutmasına dikkat edin ve SFT öncesi bu uygulamayı detaylı şekilde çalışana tarif edin.

23

Çalışanın maskesini yalnızca testi yaparken çıkartmasını ve SFT tetkiki bittiğinde tekrar maskesini takmasını sağlayın.

24

SFT raporlarının çıktılarını mümkünse SFT tetkikinin yapıldığı odadan ayrı, temiz bir odada alın.

Her SFT işlemi yapıldıktan sonra;

-Çalışan SFT yapılan yerden veya gezici İSG aracından çıkarıldıktan sonra SFT yapılan yerin veya gezici İSG aracının kapılarını ve pencerelerini açarak doğal havalandırma ile havalandırın.

-Kullanılan tek kullanımlık burun mandalı, antibakteriyel filtre ve ağızlık veya tek kullanımlık ağızlık ve disposable türbini uygun şekilde bertaraf edin.

-SFT yapılan yerin, aracın, kullanılan cihazların, ekipmanların ve temas edilen yüzeylerin temizliğini ve dezenfeksiyonunu yapın.

-Temizlik ve dezenfeksiyonda özellikle dokunulan yüzeylere yoğunlaşın.

-Su ve deterjanla temizlik sonrası koronavirüse etkili uygun bir dezenfektan kullanılarak yüzey dezenfeksiyonunu sağlayın. 1/100 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum Hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) kullanın. Klor bileşikleri yüzeylerde korozyon oluşturabilir. Dayanıklı yüzeyler için kullanılması önerilen bir dezenfektandır. Hassas yüzeyler için %70'lik alkol bir dakika bekletilerek yüzey dezenfeksiyonu için kullanılabilir.

-Çalışanın çıkartıları ile kirlenmiş yüzeylerde öncelikle kağıt havlu kullanarak temizlik, sonrasında 1/10 sulandırılmış çamaşır suyu (Sodyum Hipoklorit Cas No: 7681-52-9) ya da klor tablet (ürün önerisine göre) ile dezenfeksiyon yapın, SFT tetkiki yapılan yerin pencereleri ve kapısı veya aracın kapı ve pencereleri açık olarak doğal havalandırma ile kuruyana kadar bekleyin.

-SFT cihazının üretici firmasının önerdiği yeni tip koronavirüse etkili dezenfektan ile önerdiği şekilde dezenfekte edin. Her solunum fonksiyon testi sonrası, çalışan test yapılan alanı terk ettikten sonra, testi yapan sağlık çalışanı test yapılan ortamın hijyeninin sağlanması için odadan KKD'leri çıkartarak temiz alana geçmeli ve ortam hijyeni sağlandıktan sonra tekrar KKD'leri giyerek yeni hastaya test yapmak için laboratuvara girmelidir.

26

İş elbiseleri ile harici elbiselerin temasının önlenmesi ve ayrı yerlerde saklanabilmesine yönelik düzenlemeleri yapın.

Yüzey temizliği ve dezenfeksiyonu için; virüslere etkinliği gösterilmiş etken maddeleri içeren ve T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından verilen 'Biyosidal Ürün Ruhsatı' bulunan yüzey dezenfektanları kullanın.

27

Sağlık çalışanının oje, takı, saat, vb. kullanması, sakal bırakması KKD'lerin uygun kullanımını ve dezenfeksiyonu zorlaştırması bakımından risk barındırmaktadır.

Temizlik yapan personelin uygun KKD kullanmasını sağlayın.

28

SFT tetkikinin yapıldığı yerde ve gezici İSG aracında yiyecek, içecek, mont, çanta, vb. personel eşyalarını bulundurmeyin. Araçta ve tetkikin yapıldığı yerde yemek yenilmemeli ve içecek içilmemelidir.

Atıkların tıbbi atık kutusuna atılmasını sağlayın.

29

T.C. Sağlık Bakanlığı ile T.C. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı başta olmak üzere ilgili kurum ve kuruluşların yaptığı bilgilendirmeleri ve güncellemeleri takip edin.

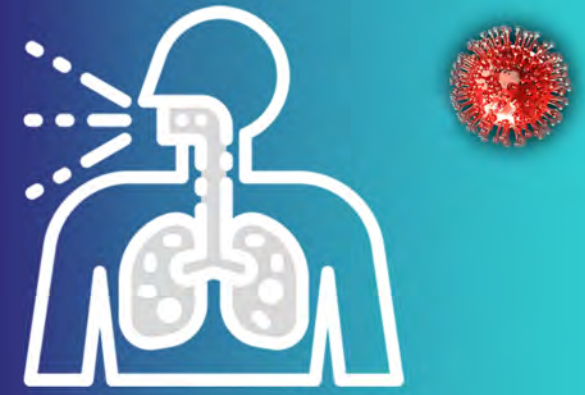
Temizlik ve dezenfeksiyon işlemlerinden sonra SFT tetkiki için sonraki çalışana alın.

30

31

32

33

İşveren işyerinde SFT yapılması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak ve önlemleri almakla yükümlüdür.

Sosyal mesafenin korunmasına dikkat edin.

İşveren; SFT tetkikinin yapılacağı yer, gezici İSG aracı, SFT tetkiki yapımı ve gezici İSG aracında çalışmayla ilgili yeni tip koronavirüs riskine karşı gerekli tedbirler aldığını çalışanlara bildirmelidir.

**İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**